

[Socialministeren]

at de spørgsmål, der vedrører høringssvar og indholdet af høringerne, må man vente med, til høringssvarene er kommet.

Grethe Philip (RV):

Der var en enkelt ting i det radikale forslag, som jeg ikke fik lejlighed til at uddybe i første omgang, og som jeg gerne vil sige et par ord om. Det drejer sig om vores forslag om, at der også skal ses særligt på forholdene for de uddannelsessøgende gravide kvinder. Når jeg gerne vil nævne det her, er det, fordi jeg mener, det er et spørgsmål, der skal drøftes imellem flere af ministrene, idet det, så vidt jeg kan se, drejer sig om at få en rimelig koordination af reglerne for studiestøtte, de sociale regler, altså dagpengeloven, og reglerne i den sociale bistandslov. Jeg mener, at det navnlig er de tre forskellige love, man bør se nærmere på i sammenhæng.

Så skal jeg kun igen sige, at jeg er glad for, at socialministeren er positiv over for forslaget, selv om han altså i denne samling ikke har så vældig meget at have sin positivitet i. Jeg håber og forstår det sådan, at man vil fremskynde høringen og svarene, og at man meget hurtigt vil gå i gang med at udarbejde lovforslag, således at vi kan have lovforslagene på bordet, allerede når vi begynder næste samling. Det skulle dog gerne være sådan, at inden næste samling er forbi, har vi også fået vedtaget disse lovforslag, at man nu ikke trækker fremsættelsen af forslag ud til foråret, så der skal gå én samling igen. Det håber jeg ministeren er enig med mig i.

Socialministeren (Erling Jensen):

Jeg skal ganske kort over for fru Grethe Philip bekræfte, at jeg ikke alene ønsker at fremsætte lovforslag i næste samling, men at det også er mit oprigtige ønske at få dette lovforslag gjort til lov i næste samling, og at jeg for mit vedkommende skal bidrage dertil på bedst mulig måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af fødende kvinder og spæde eller nyadopterede børn [af Tove Jørgensen (DKP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 14. Fremsat 12/10 78):

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Erling Jensen):

På baggrund af den netop afsluttede debat kan jeg vist fatte mig i korthed om dette forslag.

Som anført af forslagsstillerne er forslaget en genfremsættelse af et tilsvarende forslag, fremsat i forrige samling. Jeg kan derfor henvisse til debatten i tinget ved første behandling af det tidligere forslag, herunder til daværende socialminister Eva Gredals kommentarer. Jeg kan endvidere henholde mig til de besvarelser, den daværende socialminister gav på en række spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Lad mig endvidere gentage, hvad jeg sagde for få minutter siden, at betænkningen om barselorlov fra fællesudvalget under børnekommissionen og ligestillingsrådet for ganske nylig, ja, for ganske få dage siden er blevet sendt til høring. Når svarene foreligger, er det som sagt regeringens hensigt at udarbejde et lovforslag, der kan forelægges tinget i næste folketingssamling. På den baggrund kan regeringen ikke støtte det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning.

Tove Frederiksen (S):

Som ministeren allerede har sagt, er forslaget en genfremsættelse fra januar i år. Den daværende socialminister gjorde opmærksom

[Tove Frederiksen]

på, at forslaget i nogle tilfælde ville stille kvinderne ringere end i dag, bl. a. ved dødfødsel, ved ophold på hospital og ved bortadoption, hvor forslaget her taler om 8 ugers, mens der rent faktisk i dag er tale om 14 ugers orlov.

Hjemmehjælpsordningen er der også adgang til at benytte, og ligebehandling af mænd og kvinder er vedtaget, siden forslaget her blev fremsat første gang.

Dette forslag må afvises, bestemt ikke med kølighed, tværtom, men ligesom det tidligere behandlede forslag i tillid til, at næste folketingssamling bringer en god løsning for alle involverede parter.

Elisabeth Bardino (FP):

Dette forslag er sikkert fremsat af kommunisterne i den allerbedste mening, men det giver mig anledning til fundering over, hvordan min generation og vore børn overhovedet har overlevet. Kan vi ikke slå fast, at det at få børn må være en privat sag, jeg vil endda gå så langt at sige, at sætter man børn, som man ikke har tid eller lyst til at passe, i verden, er det en direkte uforsvarlig handling nu, hvor det ikke længere er nødvendigt.

At man ønsker forældrelovgivning må vel anses for et trin på vejen, for så vidt angår mandens ligeberettigelse, thi hans indsats for opnåelsen af kvindens graviditet kan vi naturligvis ikke se bort fra, men at det skal have indflydelse på vor konkurrenceevne med udlandet, beklager jeg dybt. Jeg tror, at vi i Danmark har al mulig grund til at være tilfredse med de forhold, vi på nuværende tidspunkt er i stand til at byde vore af egen fri vilje gravide kvinder. Men naturligvis er vi indstillet på en saglig behandling i udvalget.

Henrik Toft (V):

Beslutningsforslag nr. B 14 er som nævnt en genfremsættelse, og da det drejer sig om de samme problemer som beslutningsforslag nr. B 7, skal jeg kun sige, at den samlede indsats for sikring af kvinder i graviditetsperioden og børnene i de første levemåner efter venstres opfattelse bør have høj prioritet på det sociale område, når midlerne skal fordeles. Men derfra og så til gennemførelse af principperne i beslutningsforslag nr. B 14 er der unægtelig et langt spring. Vi har brug for mange julemænds besøg for at klare det.

Venstre afviser forslaget.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Efter sigende skal det være meget ubehageligt at gabe kæben af led. Jeg synes, at kommunisterne med dette forslag har lukket munden så højt op, at de ikke kan komme ned på jorden igen. I modsætning til det forrige forslag, som må siges at være relevant og have god jordforbindelse, er det kommunistiske forslag helt uden for al sund fornuft, ikke mindst set ud fra et økonomisk synspunkt. Det offentlige skal betale, ja vel, men det offentlige er jo os alle sammen, og forslaget gælder kun for et par enkelte grupper her i samfundet, nemlig den gruppe, der har tilknytning til arbejdsmarkedet, og de uddannelsessøgende. Det tyder ikke meget på, at kommunisterne går ind for ligestilling for alle kvinder, hvad jeg har indtryk af de ellers gør, når de fuldt og helt favoriserer et par enkelte grupper i samfundet og lader hånt om de grupper, som f. eks. det radikale forslag omfattede.

Det konservative folkeparti afviser blankt dette forslag.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg har ved det forrige forslag taget ministerens tilsagn om fremsættelse af forslag i samlingen 1979-80 til efterretning og kan derfor blot henvise til min ordførertale ved første behandling i sidste samling af dette forslag den 23. februar 1978, Folketingstidende 1977-78, sp. 6626, og i øvrigt som konklusion sige, at vi ikke kan medvirke til gennemførelse af forslaget.

Ebba Strange (SF):

Som det er blevet sagt før, er forslaget en genfremsættelse, og jeg kan give forslaget den samme positive modtagelse, som socialistisk folkeparti gav det, da det blev fremsat første gang, og i og for sig også den samme kritiske bemærkning.

Vi synes, det er godt, at DKP her kommer med en meget omfattende og meget grundig skildring af situationen for den fødende kvinde. Det er nemlig noget, vi mangler i vores eget forslag, så supplerer man det her med vores, skal det nok blive godt. Til gengæld er vi uenige i, at de 26 ugers barselhvile, som DKP har under punkt B, det, der

[Ebba Strange]

hedder »Sikring af barnet«, absolut skal tildeles den biologiske moder. Vi er tilhængere af, at også faderen kan komme ind i billedet, da der kan være mange situationer, hvor det er mere praktisk. Vi mener også, at fædre må have mulighed for den glæde, der kan ligge i at være sammen med deres meget små børn i den allerførste tid. Derfor synes vi, at DKP ligesom går forkert af ligestillingsproblematikken ved at binde de 26 uger så stærkt til den biologiske moder. Naturligvis skal den biologiske moder have retten til barselhvilen, så længe det er på grund af hendes egen situation, og så længe hun ammer, men når de to ting er opfyldt for kvindens vedkommende, mener vi ikke, der af hensyn til barnet er nogen grund til, at det absolut skal være moderen, der har orlov.

Jeg har et spørgsmål i forbindelse med forslaget, idet der i nr. 2 under hovedområde A står, at dagpenge skal udbetales efter de almindelige regler for dagpenge ved sygdomsfravær, og under punkt C, nr. 5, står der, at udgifter til dagpenge i forbindelse med fødsel og adoption udredes af det offentlige. Da det er noget, vi har diskuteret i mit eget parti, er jeg interesseret i at høre fru Tove Jørgensens svar på, hvad DKP egentlig mener. Problemet er nemlig, at hvis man lader dagpenge udbetale efter de almindelige regler, sådan at en del af det er arbejdsgiverbetalt, kan der opstå problemer i forbindelse med den enkelte arbejdsgiver og den enkelte arbejder i forbindelse med disse ting, hvormod vi, hvis vi vælger at lade hele dagpengebeløbet udrede af det offentlige, må gøre os nogle overvejelser over, hvorfra pengene til dagpengefondens, som i så fald skal udrede pengene, skal komme. Skal der forøget arbejdsgiverbidrag i dagpengefondens, eller hvordan har kommunisterne tænkt sig at løse det problem?

Ellers vil vi behandle forslaget positivt i udvalget sammen med de andre forslag, der måtte ligge.

Grethe Philip (RV):

Der er dele af det kommunistiske forslag til forbedret barselhvile, som falder sammen med det forslag, som det radikale venstre har fremsat, og dem kan vi naturligvis gå ind for, men der er andre dele, der skyder op mod et mål, der ligger betydeligt fjernere, og som vi

mener er meget urealistiske. Derfor har vi vanskeligt ved at mene, at der er grundlag for tilslutning til forslaget på dette tidspunkt.

I øvrigt er der også forskellige dele af det, som rent principielt må vække til eftertanke, og som jeg tvivler meget på at vi vil kunne gå ind for. Men lad os nu høre, hvad der kommer frem under udvalgsarbejdet.

Inge Krogh (KrF):

Jeg vil blot komme med nogle enkelte bemærkninger om dette forslag.

Kristeligt folkeparti er sådan set enig i forslaget om, at der bør være 26 uger, hvor mor og barn kan være sammen, og vi mener, at det skal være moderen i de 26 uger. Derimod stiller vi os negativt over for, at faderen skal have betalt fravær i barselperioden. Vi mener, det er ting, der må vente til senere; det gælder først og fremmest om at få gode forhold for kvinden under graviditet og barsel.

Det er selvfølgelig ganske naturligt, som det siges, at hvis kvinden arbejder med stoffer, der er til fare for fosteret, må hun have andet arbejde, men spørgsmålet er, om det er arbejdsgiverens pligt at give hende et andet arbejde. Det er muligt, han ikke har noget arbejde, hvor kvinden ikke kommer i forbindelse med de stoffer, der er farlige for fosteret.

Alice Hedegaard (DR):

Da et tilsvarende forslag blev behandlet den 23. februar 1978, gav jeg på retsforbundets vegne udtryk for en ret detaljeret stillingtagen til alle de punkter, forslaget omhandler. Jeg skal derfor nøjes med kort at gøre rede for vores holdning.

Som jeg lige har givet udtryk for under forhandlingen om beslutningsforslag nr. B 7, ønsker vi barselhvilen forbedret, og vi ønsker samme rettigheder til alle kvinder, ligesom vi mener, at perioden før fødslen ved eventuel sygdom ikke skal frærges barselhvilen. Men vi mener stadig, at 14 dages vederlagsfri hjemmehjælp kun skal ydes, hvis lægen finder grund til det. Denne ordning gælder jo allerede nu.

Vi tager også afstand fra tanken om barselorlov til adoptivforældre. Adoption er en ret bekostelig affære, og det må derfor være rimeligt, at adoptanterne ved beregnin-

[Alice Hedegaard]

gen af deres omkostninger tager hensyn til eventuel tabt arbejdsfortjeneste, hvis de ønsker orlov.

Når vi tager afstand fra disse forslag, er det ikke, fordi vi ikke under disse menneskers hjælp, men for det første mener vi, at mennesker, så vidt det er muligt, må klare nogle sager selv. Det kan ikke være meningen, at samfundet skal træde til og dække alle omkostninger.

For det andet mener vi, at man i sine krav til statskassen må være realistisk, så realistisk, at man ikke bare kræver og kræver. Det er jo borgerne selv, der skal betale, så der er alene i det en begrænsning.

Men retsforbundet medvirker som sagt gerne til en forbedring af barselhvilen og vil arbejde med dette sigte i udvalget.

Tyroll (VS):

Også jeg skal henvise til, hvad jeg har sagt ved en tidligere behandling af et tilsvarende forslag, men skal dog, da også VS har et barselorlovsforslag, komme med nogle bemærkninger, hvor dette måtte være forskelligt fra DKPs forslag.

Jeg skal sige, at vores eget forslag vil ikke blive fremsat til behandling her i folketinget. Vi mener, der er forslag nok fremme, og vil højst komme med ændringsforslag, som hænger sammen med vores eget forslag, som ellers vil kunne ses i vores blad, VS Bulletin nr. 185.

Jeg vil følge den opdeling i afsnit, som DKPs forslag har, og hvoraf det første er »Sikring af den fødende kvinde«. Der er sådan set stor identitet imellem DKPs forslag og VS' forslag. Vi ønsker også en 8 ugers graviditetsorlov, og vi mener desuden, at fravær begrundet i komplikationer under graviditeten ikke må kunne modregnes i barselorloven. Vi er altså enige i de fleste af de punkter, der er her. Dog vil jeg godt sige, at faderen desuden har ret til 4 ugers omsorgs- orlov i forbindelse med fødslen i henhold til vores forslag, og hvis faderen ikke udnytter denne ret, har moderen ret til vederlagsfrit i stedet at få uddannet hjemmehjælp i perioden.

Dernæst omkring »Sikring af barnet«. Her mener VS, at det er forældrene, der skal sikres ret til barselorlov. Her ligger vi altså me-

re på linje med SFs forslag, og vi har opstillet en række betingelser.

Ved enhver fødsel eller adoption har forældrene ret til i alt 9 måneders barselorlov efter fødslen eller modtagelsen af adoptivbarnet, og barselorloven skal kunne deles mellem forældrene efter eget ønske under hensyntagen til en række bestemmelser, som jeg skal nævne.

For det første er de første 4 måneder efter fødslen at betragte som barselhvile og skal derfor afholdes af moderen. Ingen skal kunne opnå mere end 6 måneders barselorlov, og hvis barnet er hospitalsindlagt over 4 måneder efter fødslen, kan de resterende 6 måneder først afholdes efter barnets hjemkomst. Kun i særlige tilfælde, bortadoption, dødfødsel el. lign., kan der dispenseres fra den obligatoriske barselhvile, som jeg nævnte før.

VS er enige i afsnit B, punkt 5, i DKPs forslag, men desforuden siger vi, at enhver kommune har pligt til at sikre, at der er en heldagsinstitutionsplads til ethvert barn, hvis forældre måtte ønske dette, ved udgangen af 4. måned efter fødslen. Forældre, der vælger at afholde barselorlov ud over de obligatoriske 4 måneder, kan dog kun opnå ret til en halvdagsinstitutionsplads til barnet i orlovsperioden.

Desforuden mener vi, at der er en række andre problemer, der må tages op i forbindelse med sikringen af barnet. Det drejer sig om en general nedsættelse af arbejdstiden for alle til 35 timer uden tempoopkrøning, speciel nedsættelse af arbejdstiden for småbørnsforældre, afskaffelse af skifteholdsarbejde, som ikke er livsnødvendigt, og afskaffelse af overarbejde, gratis og bedre daginstitutioner, hævelse af fripladsgrænsen, udvidet samarbejde mellem forældre og pædagoger og forbedring af sundhedsplejeordningen, altså alle ting, som er væsentlige for at sikre barnet.

Så er der sikringen af rettighederne i forhold til arbejdsmarkedet. Her siger vi, at enhver, der afholder barselorlov, har ret til fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste, herunder også tilskud til pension og lignende tillæg, der ikke direkte begrundes i en udgift eller ulempe ved udførelsen af arbejdet. Ingen skal kunne afskediges under graviditet eller ved fravær i barselorlovs- eller omsorgs- orlovsperioden. Enhver uddannelsessøgende

[Tyroll]

har også ret til barselorlov og ret til at genoptage uddannelsen uden fortabelse af rettigheder efter barselorloven.

Enhver, der afholder barselorlov, har ret til efter orlovens udløb at vende tilbage til samme jobfunktion som før orloven. Hvis orlovstageren forbliver i sit arbejde et halvt år efter orlovens ophør, har arbejdsgiveren ret til at få udbetalt 20 pct. af den til orlovstageren udbetalte sum af det offentlige. Enhver, der afholder barselorlov, har ret til fuld optjening af anciennitet under orloven. Enhver arbejdsgiver har pligt til at søge fuld vikardækning for personale, der afholder barselorlov, således at det ikke resulterer i øget arbejdspress for de øvrige ansatte.

Hvor arbejdets karakter medfører risiko for den gravide eller fosteret, er arbejdsgiveren forpligtet til at skaffe risikofrit arbejde eller at yde fuld dækning for indtægtstab.

Dernæst skal jeg vende mig til selve finansieringen af denne ordning, idet vi her klart præciserer, at der må oprettes en særlig barselorlovsfond, der finansieres ved arbejdsgiverbetalte indskud, idet den samlede lønudgift danner grundlag for beregning af den enkelte arbejdsgivers indskud.

Barselorlovsfonden afholder de nødvendige udgifter til at gennemføre denne ordning. Vi har gjort en enkelt undtagelse, idet vi siger, at udgifterne til uddannelsessøgendes barselorlov afholdes af det offentlige.

Her skulle sådan set også ligge nogle af de problemer, som har været rejst i forbindelse med det forudgående forslag, nemlig spørgsmålet om omfordeling mellem forskellige klasser i samfundet, idet det således bliver arbejdsgiverne, der kommer til at betale denne barselorlovsordning, og således at man i højere grad også kunne inddrage kvinder, som ikke er placeret i lønarbejderklassen.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg skal takke for de få positive tilsagn, der var til vores forslag, også med de forbehold, der lå i dem, og så skal jeg i øvrigt beklage de andre partiers afvisning af forslaget.

Nu ved jeg godt, at når der kommer et DKP-forslag og det oven i købet er gennemarbejdet, så skal det jo afvises. Jeg kan da så glæde mig over, at en hel del af de ting, vi har bragt frem i debatten allerede sidste år,

er indgået i de forslag, som bl. a. blev ridset op her til sidst af hr. Tyroll.

Jeg vil godt ligesom begynde fra en ende af og starte med socialministeren, som siger, at vi må give os god tid, fordi der skal gives betænkningen en grundig behandling og der skal foreligge en række høringssvar. Jeg er da enig i, at der skal foregå en grundig behandling, men der én ting, ministeren glemmer, og det er, at vi har ikke så forfærdelig god tid. Og hvorfor har vi ikke så god tid? Det er, fordi vi bliver nødt til at se på forholdet mellem procenten af pensionister her i samfundet og det fødselstal, vi har. Selv om vi i den seneste tid har set lidt stigende fødselstal, så kan vi ikke sige, om det er et varigt fænomen, og derfor er det særdeles vigtigt for os rent samfundsmæssigt at stimulere fødselstallet.

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at der i bilag 4 b til betænkningen om barselorlov står, at hvis man regner med en fertilitet på 1,9 pr. kvinde, så vil vi i perioden fra 1977 til 2000 få en stærkt faldende befolkningstilvækst. Vi ved også, at hvis vi regner med en alternativ vurdering af 1,7 pr. kvinde, så vil det betyde, at der i perioden fra 1990 til 2000 vil ske et fald i befolkningens størrelse i det hele taget.

Dette skal vi så sammenholde med, at vi har en procentdel af pensionister, der nærmer sig 24-25 pct. De to ting skal stilles i forhold til hinanden, og hvis vi ikke er opmærksomme på, at vi faktisk skal satse på at frembringe et øget fødselstal, så skal vi ikke forvente, at vore pensionister – og det vil til den tid blive os, der sidder her – og de jævnaldrende ude i samfundet vil kunne få en rimelig mulighed for at få en ordentlig pension. De to ting skal altså sammenholdes.

Det kan også være et svar til fru Elisabeth Bardino, der siger, at børnene er forældrenes privatsag. Nej, det er det ikke, for vi er alle sammen med til at betale til pensionerne, vi er sammen med til gennem vores produktion at sikre, at pensionisterne får ordentlige levevilkår, og det gælder også de pensionister, der er barnløse. Derfor er det ikke en privatsag.

Til fru Tove Frederiksen vil jeg gerne sige, at der gives mulighed for hjemmehjælp, men den er jo ikke gratis, og dér foreslår vi, at der skal være mulighed for, at man kan få

[Tove Jørgensen]

gratis hjemmehjælp i den periode, også selv om man har en mindre indtægt.

Der blev også nævnt, at vi jo nu har fået ligestillingsloven, og så skulle det ikke være nødvendigt med sikring mod fyring under graviditet. Ja, men der er skam forskel på at sige, at man ikke må fyre med henvisning til graviditeten, og så sige det, som vi siger, at der slet ikke må ske en fyring under graviditeten.

Hr. Toft sagde, at man skulle give visse ting høj prioritet, når midlerne fordeles, men at man ikke kunne gå ind for dette forslag, fordi det ville være at være julemænd. Med hensyn til det jeg sagde før netop om sammenhængen mellem pensionisttilgangen og hele fødselstilgangen, er det altså ikke kun et spørgsmål om at være julemænd. Det er et spørgsmål om at sætte ind og sikre, at vi får en økonomisk balance, som kan holde i det lange løb.

Fru Karen Thurøe Hansen sagde, at vores forslag var helt uden sund fornuft, set fra et økonomisk synspunkt. Det kan jeg jo så bare beklage, fordi det samtidig er en klar holdning til barselhvilebetænkningen, der på de fleste punkter imødekommer netop de krav, som vi har stillet op fra DKPs side. Der er altså en frygt for, at fru Karen Thurøe Hansen i hvert fald ikke vil gå ind i en positiv debat om den betænkning, der foreligger.

Samtidig understøttede fru Karen Thurøe Hansens bemærkninger mig i den frygt, jeg gav udtryk for før med hensyn til de radikales forslag. Jeg var bange for, at det, som de radikale havde taget ud af vores forslag og stillet som et selvstændigt forslag, nemlig barselhvile fra 8 uger før fødslen, spørgsmålet om sikring mod graviditetsgener og mulighed for at få sygedagpenge, og det, at man tog de uddannelsessøgendes situation op, ville blive det eneste, man ville gå ind i en debat om. De andre ting, vi rejser, vil man altså ikke tilsvarende medvirke til.

Fru Yvonne Herløv Andersen kunne jo heller ikke medvirke, og det var nok nogenlunde af de samme årsager. Det skal jeg ikke kunne sige, men det er sandsynligvis det økonomiske, der også dér tæller og spiller en rolle.

Fru Ebba Strange kritiserede, at vi tillagde kvinden de 26 uger. Der vil jeg bl. a. henvise fru Ebba Strange til et af bilagene i betænkningen fra professor B. Friis-Hansen fra rigs-

hospitalet. Jeg er ikke enig i professorens konklusion, at kvinden skal gå hjemme i 2-3 år, men jeg synes, det er vigtigt at lægge mærke til, at professoren netop tillægger amningen så stor betydning både sundhedsmæssigt og psykologisk for det lille barn. Det er ligesom det, vi har villet se i øjnene, nemlig at der altså er nogle biologiske forskelle, som man nødvendigvis må tage stilling til. Hvad der så går ud over de 26 uger, kan man jo så diskutere, for dér bliver det samme krav ikke så nødvendigt.

Det kan samtidig være et svar til hr. Tyroll. Vi vil nok ikke prioritere 9 måneders barselhvile så højt som en generel nedsættelse af arbejdstiden, så alle forældre får mulighed for det, og dér tænker vi især på arbejderklassen. Hvis det skal være realistisk, så er en generel nedsættelse af arbejdstiden en bedre løsning for arbejderfamilien end en ordning, som den ikke vil have økonomisk mulighed for at bruge.

Fru Ebba Strange spurgte, hvad vi mente med at have både dagpenge for sygdomsfravær fra det offentlige under dagpengeloven og en almindelig offentlig sikring. Det drejer sig om, at med hensyn til tiden inden de 8 uger før fødslen, altså under hele graviditeten, er det sådan i øjeblikket, at man skal have lægeattest for at kunne blive væk. Vi mener, at den gravide dér skal have mulighed for at blive væk på grund af graviditetsgener, således som overlæge Teit Kærn viser i sin undersøgelse, og det må gå under de almindelige sygedagpengeregler. Men når vi når ind i perioden fra 8 uger før fødslen og tiden bagefter, så skal der være 100 pct. dækning, for ellers vil det ikke være muligt for store dele af arbejderklassen at benytte sig af ordningen. Derfor mener jeg at man skal se vores forslag som en helhed.

Når vi taler om, at afhængigheden af arbejdsgiveren kan være afgørende, så skal vi huske på, at vi jo har et forbud mod fyring i hele graviditetsperioden. Vi mener derfor ikke, at denne afhængighed vil opstå, selv om det er den almindelige dagpengelovgivning, der gælder i den periode.

Jeg har kommenteret, hvad fru Grethe Philip sagde, med, at man netop har taget de ting ud, som vi foreslog, og så udeladt de andre ting.

Fru Inge Krogh er modstander af, at man overhovedet betaler faderen for noget. Det

[Tove Jørgensen]

hænger nok sammen med kristeligt folkepartis almindelige opfattelse af kønsrollefordelingen, og det skal jeg ikke kommentere yderligere, det vil blive en helt anden debat.

Fru Alice Hedegaard var delvis positiv, men havde visse betænkeligheder, som jeg også fornemmer nærmest drejede sig om det økonomiske.

Hr. Tyroll havde en kommentar til vores forslag, som delvis var positiv. For det sidste punkts vedkommende, vores del C, kunne jeg ikke rigtig finde ud af, om det var en gennemgang af VS' forslag eller en kommentar til DKPs forslag, for det blev lidt blandet sammen. Det kunne opfattes som en konkretisering af DKPs forslag, sådan som det ligger, men det virkede nu snarere, som om det var en oplæsning af VS' debatoplæg. Men jeg tror, at vi et langt stykke ad vejen er enige, og derved skulle det også være muligt i hvert fald med venstrefløjens stemmer at få et betydeligt bedre barselshvileforslag frem end det, der ligesom er lagt op til i de radikales forslag.

Formålet med DKPs forslag om en barselhvile er, som det fremgår af teksten, en sikring af fødende kvinder og spæde eller nydopterede børn. Det er DKPs opfattelse, at en lovgivning for denne afgrænsede gruppe må følges op af en lovgivning for familier med børn. Vi er derfor positivt indstillet over for en række af de forslag, der stilles i barselshvilebetænkningen, og som går ud over de rammer, som vi opstiller i vores forslag. Vi finder dog, at der i den afgrænsning, som betænkningen sætter, mangler et naturligt krav om gratis daginstitutioner, men det vil jeg lade være i denne omgang.

Vi sagde det ved førstebehandlingen i sidste samling, og vi vil gerne gentage det nu: vi finder, at de problemer, der opstår under kvinders graviditet den sidste tid før fødslen, og de problemer, der opstår i forbindelse med det spæde barns pasning og amning, samt problemerne ved hele kvindernes beskæftigelses- og uddannelsessituation i forbindelse med moderskab er så væsentlige, at de må løses på én gang og løses nu. Vi ved, at der er omkostninger forbundet med vort forslag, men det er der også ved at undlade at sætte ind.

En række undersøgelser i den senere tid har bekræftet behovet for forslag af den art, som DKP fremsætter, og det er blevet vist

både ved undersøgelsen på Bing & Grøndahl og ved de to undersøgelser ved Skt. Josephs Hospital, som vi tidligere har refereret til. I øvrigt er flere af bilagene i betænkningen en bekræftelse af, at vort forslag er nødvendigt og rimeligt. Endelig vil jeg fremhæve, at hvis der ikke bliver tale om 100 pct. dækning af indtægtstab, så vil store befolkningsgrupper ikke have råd til at benytte sig af ordningen, og det er samtidig de befolkningsgrupper, der har det største behov.

(Kort bemærkning).

Karen Thurøe Hansen (KF):

Det skal være en ganske kort bemærkning til fru Tove Jørgensen.

Jeg kan berolige fru Tove Jørgensen med, at de konservative ved tidligere forslag om barselorlov har vist velvilje med hensyn til at få forbedret lovgivningen. Der er jo heller ingen, der siger, at regeringsforslaget, der kommer i næste samling, slavisk vil følge den betænkning, vi har fået. Jeg håber, at vi til den tid ser et godt og fornuftigt forslag til barselorlov og ikke overbudspolitik, hvad jeg vil tillade mig at kalde fru Tove Jørgensens forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændret byrdefordeling mellem stat og kommune) [af Tove Jørgensen (DKP) m. fl.].